

INFORMACJE

Zarządu Głównego PTTK

WARSZAWA, sierpień-wrzesień 1983 r.

DO UŻYTKU WEWNĘTRZNEGO

N. 8-9

SPRAWY ORGANIZACYJNE

W październiku i listopadzie b. r. trwać będą narady strefowe władz poszczególnych ogniw Towarzystwa. Uczestniczyć w nich będą Prezesi Zarządów Oddziałów PTTK, przedstawiciele władz wojewódzkich PTTK oraz członkowie Zarządu Głównego.

Podczas narad referowana i omawiana będzie dotychczasowa działalność Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego oraz kierunki dalszej działalności w bieżącej kadencji.

A oto terminarz narad:

14-15 października	- Sopot
21-22 października	- Warszawa
4-5 listopada	- Warszawa
18-19 listopada	- Kraków

O szczegółach związanych z przebiegiem i wynikami narad będziemy informować w kolejnych numerach "Informacji".

RÓŻNE SPRAWY TOWARZYSTWA

W uznaniu szczególnych zasług dla społecznej turystyki i krajoznawstwa na wniosek Zarządu Głównego PTTK Przewodniczący Głównego Komitetu Turystyki nagrodził:

Nagrody indywidualne I stopnia

Ludwik KAMIŃSKI
Tadeusz RYCERSKI

Nagroda zespołowa II stopnia

Klub Młodego Krajoznawcy PTTK "DRAPICHRUSTY" przy Powszechniej Spółdzielni Mieszkaniowej w Chrzanowie

Nagrody indywidualne III stopnia

Fryderyk KRAMSER
Mieczysław NYK
Franciszek WACHOWIAK

Nagroda zespołowa III stopnia

Koło Zakładowe PTTK nr 158 przy Warszawskim Przedsiębiorstwie Geodezyjnym

Z PRAC PREZYDIUM I PLENUM ZARZĄDU GŁÓWNEGO PTTK

Powracamy do lipcowego posiedzenia plenarnego Zarządu Głównego PTTK. Wiodącym tematem posiedzenia była turystyka zagraniczna w Polskim Towarzystwie Turystyczno-Krajoznawczym. Przebieg posiedzenia zrelacjonowano w poprzednim, przedwakacyjnym numerze "Informacji", tamże krótko omówiono przyjętą przez Zarząd Główny uchwałę.

Poniżej publikujemy pełny tekst uchwały "Turystyka zagraniczna w PTTK".

UCHWAŁA nr 38/X/83

Zarządu Głównego PTTK z dnia 3. VII. 1983 r. na temat "Turystyka zagraniczna w PTTK"

Turystyka zagraniczna jest ważnym zadaniem statutowym Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego, służy popularyzowaniu dorobku Polski wśród turystów zagranicznych, ułatwia turystom polskim poznawanie historii innych krajów, ich kulturę, przyczynia się do wzrostu wzajemnego zrozumienia między narodami oraz umacniania pokoju.

Zarząd Główny PTTK uważa, że obecne ograniczenia prawne powodują zatracenie korzyści, jakie we wspomnianych dziedzinach może przynieść Państwu turystyka zagraniczna. Wyrażamy nadzieję, że stan obecny będzie krótkotrwałym stanem przejściowym, a zakończy się on opracowaniem i wprowadzeniem w życie nowej liberalniejszej ustawy paszportowej.

Niezależnie od tej kwestii zasadniczej Zarząd Główny zobowiązuje prezydium ZG PTTK do zwrócenia się do odpowiednich organów administracji państwowej z prośbą o usprawnienie obsługi turystów w zakresie polityki i praktyki celnej, sprzedaży dewiz, przepisów komunikacyjnych i wydawania paszportów.

Towarzystwo nasze uważa również, że jest nieporozumieniem i anachronizmem próba traktowania wyjazdów zagranicznych jako pewnej formy luksusu, szczególnie w zakresie turystyki kwalifikowanej i socjalnej.

Zarząd Główny uważa, że rozwój turystyki zagranicznej w Towarzystwie wymaga zwrócenia szczególnej uwagi na poniższe zagadnienia.

1. Należy kontynuować i rozszerzać współpracę naszego Towarzystwa z pokrewnymi organizacjami za granicą tak, aby wyniki współdziałania mogły być bardziej odczuwalne przez członków Towarzystwa.

2. Bardzo owocne jest uczestniczenie Towarzystwa w organizowanych systematycznie konferencjach organizacji turystycznych państw socjalistycznych. Należy nawiązać ściślejszą współpracę między PTTK a poszczególnymi uczestnikami tych konferencji /Wszechzwiązkową Centralną Radą Związków Zawodowych ZSRR, Bułgarskim Związkiem Turystów, Węgierskim Stowarzyszeniem Przyjaciół Przyrody, Czechosłowackim Związkiem Turystyki i Obozownictwa, Niemieckim Związkiem Wędrówek, Turystyki Górskiej i Obozownictwa, Rumuńską Federacją Turystyki i Alpinizmu/. Należy dążyć do zawarcia umów o wzajemnym stosowaniu zniżek organizacyjnych oraz do nawiązania współpracy w zakresie wymiany bezde wizowej. Zarząd Główny PTTK upoważnia instancje Towarzystwa do współpracy i wymiany doświadczeń z jednostkami pokrewnych organizacji w sąsiednich krajach socjalistycznych.

3. Koniecznym jest zwiększenie walorów krajoznawczych turystyki zagranicznej w PTTK. W tym celu:

- Komisja Krajoznawcza i inne komisje problemowe opracują program, którego celem będzie doskonałe wycieczek w zakresie treści poznawczych i krajoznawczych. Program ten będzie obowiązujący dla BTZ PTTK,

- Biblioteka ZG PTTK zapewni stały dopływ materiałów informacyjnych dotyczących organizacji turystycznych w świecie oraz materiałów z wypraw, konferencji, sympozjów i zjazdów,

- Wydawnictwo PTTK "Kraj" przedstawi w planie wydawniczym pozycje ułatwiające uprawianie turystyki zagranicznej.

4. Czynnikiem wyróżniającym turystykę zagraniczną w naszym Towarzystwie powinien być znaczący udział turystyki kwalifikowanej; ta forma turystyki jest w naszej działalności najcenniejsza, jest ofensywną formą działalności programowej, stanowiąc motor napędowy dla instancji i danej formy turystyki. Towarzystwo, a w nim Biuro Turystyki Zagranicznej stworzy niezbędne i możliwe formy ułatwiające uprawianie omawianego rodzaju turystyki. Prezydium ZG PTTK dokonaj nowelizacji zasad organizacji wypraw zagranicznych organizowanych przez jednostki organizacyjne Towarzystwa z uwzględnieniem zasad ich finansowania przez uczestników i dopłat z innych źródeł, w tym ze środków klubów, kół.

5. Zarząd Główny zobowiązuje Biuro Turystyki Zagranicznej do stworzenia spójnego i komunikatywnego systemu informacji o organizowanych imprezach. System spełniający również zadania reklamowe winien podkreślać specyficzne formy turystyki w Towarzystwie i mieć na celu turystykę zarówno wyjazdową, jak i przyjazdową. Rozwinięcie tej ostatniej formy winno stanowić jeden z głównych kierunków działania BTZ w najbliższym czasie. ZG zwraca się do gestorów bazy PTTK z apelem o prowadzenie bardziej elastycznej polityki cenowej dla turystów zagranicznych.

6. Dla podołania zwiększonym zadaniom, BTZ opracuje do końca 1983 roku i przedstawi prezydium ZG PTTK, projekt usprawnień w pracy. Projekt ten, zachowując obowiązującą strukturę BTZ, uwzględni następujące zagadnienia:

a/ współpraca BTZ z oddziałami PTTK powinna opierać się na zasadzie umów handlowych, elastycznie określających warunki ekonomiczno-finansowe, programowe i organizacyjne. Współpraca ta nie powinna ograniczać się do akwizycji uczestników na imprezy wyjazdowe BTZ, ale obejmować także programowanie tych imprez oraz programowanie i organizację imprez turystyki przyjazdowej,

b/ Biuro Turystyki Zagranicznej powinno dostosować się do wymogów efektywności ekonomicznej i potrzeb współpracy z oddziałami. PTTK, przeanalizuje wnio-

ski dotyczące zwiększenia uprawnień swych oddziałów w takich zagadnieniach jak: organizacja pilotażu, bezpośrednia współpraca z krajami ościennymi,

c/ plan rozwoju turystyki kwalifikowanej, zarówno ilościowy i programowy, jak i organizacyjny w ramach BTZ będzie zapewniać preferencje dla członka Towarzystwa oraz zapewniać obsługę techniczną wypraw organizowanych przez ogniwa podstawowe,

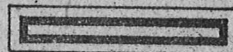
d/ program rozwoju turystyki socjalnej i specjalistycznej zostanie sporządzony zgodnie z zapotrzebowaniem poszczególnych środowisk,

e/ sprawy pilotażu w BTZ, w tym przygotowanie do obsługi imprez turystyki kwalifikowanej i krajoznawczej zostaną przedstawione w spójnym programie.

7. Biuro ZG PTTK zapewni sprawne wykonanie zadań wynikających z uchwały.

Zespół Zagraniczny ZG PTTK opracuje projekt harmonogramu realizacji uchwały, który przedstawi prezydium ZG PTTK. Raz w roku przedstawione będzie Zarządowi Głównemu PTTK sprawozdanie z wykonania niniejszej uchwały.

ZARZĄD GŁÓWNY PTTK

Ukazał się zbiór materiałów i dokumentów z plenarnego posiedzenia Zarządu Głównego PTTK z września ubiegłego roku. Przypomnijmy, że posiedzenie to w całości było poświęcone działalności PTTK w środowisku młodzieży szkolnej.

W referacie "PTTK a młodzież szkolna" zaproponowano szereg propozycji działań Towarzystwa w tym liczącym ponad ćwierć miliona członków środowisku. W materiałach przedstawiono również zarys modelu działania PTTK w szkole, a także próbę określenia zakresu wiadomości i umiejętności turystyczno-krajoznawczych absolwenta szkoły - członka PTTK.

Materiały zawierają również uchwałę nr 15/X/82, podjętą przez Zarząd Główny PTTK, a dotyczącą dalszego rozwoju turystyki i krajoznawstwa wśród młodzieży szkolnej, a także szczegółowy harmonogram jej realizacji. Zrelacjonowany jest również przebieg dyskusji nad programem i pracą PTTK inspirującą do działania młodzież szkolną i miejscem turystyki i krajoznawstwa w życiu współczesnej szkoły.

ZYCIE GOSPODARCZE

Poniżej publikujemy tekst uchwały Prezydium ZG PTTK wprowadzający poprawkę do uchwały w sprawie wpłat na cele statutowe PTTK przedsiębiorstw PTTK, których organem założycielskim jest Prezydium ZG PTTK. Tekst tej uchwały noszącej nr 128/82 opublikowaliśmy w "Informacjach" z lutego bieżącego roku.

U C H W A Ł A nr 166/83

Prezydium ZG PTTK z dnia 1 lipca 1983 roku

w sprawie zmiany w Uchwale Prezydium ZG PTTK nr 128/82 z dnia 5 lutego 1983 r. dotyczącej wpłat przedsiębiorstw PTTK na cele statutowe PTTK, których organem założycielskim jest Prezydium Zarządu Głównego PTTK.

Biorąc pod uwagę wnioski Biura Turystyki Zagranicznej PTTK Prezydium Zarządu Głównego PTTK postanawia:

§ 1.

W Uchwale Prezydium ZG PTTK nr 128/82 z dnia 5.02.1983 r. § 7 ust. 4 pkt. 4 otrzymuje brzmienie:

"w przypadku usług pośredniczkich w zakresie zagranicznej turystyki wyjazdowej - województwa, na terenie których działa Oddział Biura Turystyki Zagranicznej PTTK proporcjonalnie do wartości miejsc sprzedanych w danym okresie przez Biura Obsługi Ruchu Turystycznego PTTK w poszczególnych województwach."

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1983 roku.

PREZYDIUM ZG PTTK

Z A R Z A D Z E N I E nr 11/83

Sekretarza Generalnego PTTK z dnia 27. VII. 1983 r. w sprawie powołania Rady Programowej d/s działalności jednostek gospodarczych Oddziałów PTTK.

§ 1.

Uwzględniając wniosek kierowników biur ORT z ogólnopolskiej narady w Chorzowie z dnia 26. 04. 1983r. na podstawie § 21 ust. 2 pkt. 9 Statutu Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego powołuję Radę Programową d/s działalności jednostek gospodarczych Oddziałów PTTK jako stały fachowy organ opiniodawczo-doradczy Sekretarza Generalnego PTTK w zakresie problematyki związanej z działalnością gospodarczą Oddziałów PTTK.

§ 2.

Cel i tryb powołania oraz szczegółowy zakres zadań i uprawnień Rady Programowej d/s działalności jednostek gospodarczych Oddziałów PTTK określa regulamin, który jest załącznikiem nr 1 do niniejszego zarządzenia.

§ 3.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

SEKRETARZ GENERALNY PTTK
mgr Zdzisław Łysio

REGULAMIN

Rady Programowej d/s działalności jednostek gospodarczych Oddziałów PTTK

§ 1.

Rada Programowa d/s działalności jednostek gospodarczych Oddziałów PTTK, o której mowa w zarządzeniu nr 11/83 Sekretarza Generalnego PTTK, zwana dalej "Radą" pełni rolę stałego fachowego organu opiniodawczo-doradczy Sekretarza Generalnego PTTK w zakresie problematyki związanej z działalnością gospodarczą Oddziałów PTTK.

§ 2.

1. Członków Rady powołuje i odwołuje Sekretarz Generalny PTTK na wniosek Sekretarza d/s ekonomicznych ZG PTTK.
2. W skład Rady wchodzi pracownicy etatowi jednostek gospodarczych Oddziałów PTTK wybrani z grona fachowców wykazujących się dużym doświadczeniem i wiedzą w zakresie działalności gospodarczej Oddziałów PTTK.
3. W skład Rady mogą również wchodzić działacze społeczni PTTK.
4. Ilość członków Rady nie może przekroczyć 15 osób.
5. Rada spośród własnego grona wybiera przewodniczącą, zastępców i sekretarza.

§ 3.

Do zadań Rady należy:

- 1/ opiniowanie projektów dokumentów ZG PTTK w sprawie działalności gospodarczej Oddziałów PTTK;
- 2/ opiniowanie zakresów i zasad działalności gospodarczej Oddziałów PTTK,
- 3/ opiniowanie projektów unormowań eksploatacyjnych, organizacyjnych, finansowych itp. dotyczących działalności gospodarczej Oddziałów PTTK,
- 4/ inicjowanie badań i analiz dotyczących działalności gospodarczej Oddziałów PTTK,
- 5/ konsultowanie, opiniowanie inicjatyw zmierzających do prawidłowego działania jednostek gospodarczych Oddziałów PTTK oraz ich współpracy z innymi jednostkami i ogniwami PTTK,
- 6/ przedkładanie Sekretarzowi Generalnemu PTTK opinii, wniosków i inicjatyw związanych z działalnością gospodarczą Oddziałów PTTK.

§ 4.

1. Rada działa poprzez:
  - zebrania plenarne,
  - stałe lub okresowe grupy tematyczne.
2. Rada może powoływać ekspertów spoza swojego grona oraz zlecać opracowania i ekspertyzy na zewnątrz Towarzystwa.
3. Rada może zwrócić się do innych organów opiniodawczo-doradczych Zarządu Głównego PTTK o wyrażenie ich opinii w sprawach związanych z działalnością gospodarczą Oddziałów PTTK.

§ 5.

1. Posiedzenia Rady zwołuje przewodniczący Rady lub osoba przez niego upoważniona, z własnej inicjatywy lub na wniosek Sekretarza Generalnego PTTK lub Sekretarza d/s ekonomicznych ZG PTTK.
2. Uchwały Rady zapadają zwykłą większością głosów w obecności przynajmniej połowy jej członków. W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego zebrania.
3. Z przebiegu posiedzenia Rady sporządza się protokół, który podpisuje przewodniczący Rady i protokółant.

§ 6.

Przewodniczący lub delegowany członek Rady, na wniosek Sekretarza Generalnego PTTK lub Sekretarza d/s ekonomicznych ZG PTTK może być zaproszony do udziału w pracach Zarządu Głównego PTTK lub jego Prezydium w sprawach dotyczących zagadnień działalności gospodarczej Oddziałów PTTK.

§ 7.

1. Koszty organizacyjne związane z działalnością Rady oraz realizacją zadań określonych niniejszym regulaminem ponosi jednostka delegująca członka Rady.
2. Obsługę techniczną Rady zapewnia biuro Zarządu Głównego PTTK.

§ 8.

Rada ma prawo zapraszać na swoje posiedzenia osoby reprezentujące poszczególne jednostki PTTK lub fachowców spoza Towarzystwa. Osoby te mają głos doradczy.

§ 9.

Rada zobowiązana jest do składania:

- 1/ sprawozdań rocznych Sekretarzowi Generalnemu PTTK
- 2/ informacji i opinii w sprawach zleconych do rozpatrzenia przez Sekretarza Generalnego PTTK.

§ 10.

Prawo interpretacji niniejszego regulaminu przysługuje Sekretarzowi Generalnemu ZG PTTK.

MIĘDZYNARODOWY GÓRSKI SZLAK PRZYJAŹNI

W bieżącym roku nastąpi otwarcie Międzynarodowego Górskiego Szlaku Przyjaźni. Szlak ten powstał z inicjatywy i dzięki działaniom Komisji Turystyki Górskiej Zarządu Głównego PTTK. Prace nad Szlakiem trwają już od 1977 roku w turystycznych organizacjach Bułgarii, Czechosłowacji, NRD, Węgier i Polski.

Szlak Przyjaźni nie stanowi oddzielnie wytyczonego szlaku, jest połączeniem sieci istniejących już górskich szlaków turystycznych w pięciu zaprzyjaźnionych krajach. Podstawowym celem funkcjonowania szlaku jest wymiana grup turystów górskich w pięciu krajach socjalistycznych.

A oto ramowy przebieg Szlaku Przyjaźni:

EISENACH - Kotlina Turyńska - Kruszne Hory - Saska Szwajcaria - przejście graniczne Schmilka/Hřensko - Czesko-Niemiecka Szwajcaria - Góry Łużyckie - Góry Orlickie - przejście graniczne Harrahov/Jakuszyce - Rozdroże Izerskie - dalekobieżny szlak niebieski - Góry Izerskie - Grzbiet Kamienicki - otoczenie Kotliny Jeleniogórskiej - Góry Kaczawskie - Rudawy Janowickie - Góry Wałbrzyskie - Góry Sowie - Góry Bardzkie - Góry Złote - Góry Białskie - Masyw Śnieżnika - Międzyzlesie - przejście graniczne Boboszczów/Kraliky - Jeseniki - Morawsko-Sląskie Beskidy - Jaworniki - Mała Fatra - Magura Orawska - przejście graniczne Trstená/Chyżne - Chochołów - Gubałówka - Poronin - Bukowina Tatrzańska - Niedzica - Macelak - Krościenko - główny szlak beskidzki przez Beskid Sądecki i Beskid Mały - Hyrowa - Mszana - Tylawa - przejście graniczne Barwinek/Vyšný Komárnik - przełęcz Dukielska - Niskie Beskidy - Śląskie Wierchy - przejście graniczne Slovenske Nove Mesto/Sátoraljaújhely - Góry Bukowe - Góry Matra - BUDAPEST.

Na terenie Bułgarii istnieć będzie oddzielny odcinek Szlaku na obszarze Starej Planiny, między granicą bułgarsko-jugosłowiańską a Morzem Czarnym.

Dla wędrujących Szlakiem Przyjaźni ustanowiono czterostopniową odznakę, której każdy ze stopni zdobywa się po przejściu w okresie 15 marca - 15 grudnia każdego roku 300 km Szlaku na terytorium górskim kolejnego kraju i uzyskaniu potwierdzeń z punktów kontrolnych. Ostatni odcinek należy przebywać we własnym kraju. Weryfikacja odznaki odbywa się w Komisji Turystyki Górskiej ZG PTTK w Krakowie.

27 maja br. na zamku Wartburg k. Eisenach odbyło się uroczyste otwarcie odcinka Szlaku przebiegającego przez tereny NRD. W uroczystościach brała udział oficjalna delegacja PTTK, przybyła również 60-osobowa grupa turystów z Polski. W uroczystościach uczestniczyły delegacje i grupy turystów z Czechosłowacji, Węgier i Bułgarii.

W dniach 24-28 lipca w Wielkiej Roztoce k. Rytra odbyło się otwarcie ponad 500-kilometrowego odcinka polskiego. Program uroczystości był bogaty i urozmaicony - prócz części oficjalnej w Rytrze i przy pomniku partyzanckim na Polanie Koniecznej odbywały się wycieczki górskie, spływ tratwami przełomem Dunajcą oraz bogaty program towarzyszący.

Otwarcie kolejnych odcinków Szlaku odbywać się będzie:

- 29.IX. - 1.X. w Beskidach Morawsko-Sląskich w CSRS,
- 1 - 7.X. w Budapeszcie na Węgrzech.

Przebiegający przez tereny Polski fragment Międzynarodowego Górskiego Szlaku Przyjaźni to dwa oddzielne odcinki - od Jakuszyce do Boboszczowa i karpacki - z Chyżnego do Barwinka.

Poniżej podajemy wykaz punktów kontrolnych Szlaku na terenie Polski.

Odcinek Sudecki

1. JAKUSZYCE	- przejście graniczne,
2. ROZDROŻE IZERSKIE	- Nadleśnictwo,
3. JEZIORO PILCHOWICKIE	- Hotel "Nad Zaporą",
4. SZWAJCARKA	- Schronisko PTTK,
5. CZARTAK	- Schronisko PTTK,
6. KAMIENNA GÓRA	- Hotel "Karkonosze",
7. SZCZAWNO ZDRÓJ	- Dom Wycieczkowy PTTK,
8. ZAMEK GRODNO	- Schronisko PTTK,
9. ZYGMUNTÓWKA	- Schronisko PTTK,
10. SREBRNA GÓRA	- Schronisko PTTK,
11. BARDO ŚLĄSKIE	- Stacja PKP,
12. ŁĄDEK ZDRÓJ	- Oddział PTTK,
13. ŚNIEŻNIK	- Schronisko PTTK
14. MIĘDZYLESIE	- Stacja PKP,
15. BOBOSZÓW	- przejście graniczne

Odcinek Karpacki

1. CHYŻNE	- przejście graniczne,
2. PORONIN	- Muzeum W.I. Lenina,
3. BUKOWINA TATRZAŃSKA	- P.T. "Tatry",
4. NIEDZICA	- Muzeum na Zamku,
5. KROŚCIENKO	- Muzeum na Zamku,
6. PRZEHYBA	- Schronisko PTTK,
7. RYTRÓ	- poczta,
8. HALA ŁABOWSKA	- Schronisko PTTK,
9. JAWORZYNA KRYNICKA	- Schronisko PTTK,
10. KRYNICA	- DW PTTK "Rzymianka"
11. HAŃCZOWA	- Technikum Hodowlane
12. BARTNE	- Schronisko PTTK,
13. BARWINEK	- przejście graniczne

Bieżący rok jest jubileuszowym, dwudziestym piątym rekiem pracy Biura Turystyki Zagranicznej PTTK. Swoją działalność, wówczas pod nazwą Biura Wymiany Międzynarodowej Zarządu Głównego PTTK rozpoczęło ono w 1958 roku. Od 1961 roku jest to samodzielna jednostka gospodarcza Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego, podporządkowana organizacyjnie Zarządowi Głównemu PTTK.

Działalność Biura Turystyki Zagranicznej PTTK określają programowe i gospodarcze cele Towarzystwa. Obejmuje ona zatem przede wszystkim kompleksową organizację i obsługę wyjazdów zagranicznych dla Polaków, a jednocześnie recepcję turystów zagranicznych przyjeżdżających do naszego kraju. Szczególny akcent, zarówno w turystyce wyjazdowej, jak i przyjazdowej, stanowi turystyka kwalifikowana i krajoznawcza.

Od początku działalności Biura Turystyki Zagranicznej PTTK zdecydowanie dominowała grupowa i indywidualna turystyka wyjazdowa. W ofertach Biura przeważały początkowo imprezy o charakterze campingowym w Bułgarii i na Węgrzech. Był to okres taniej turystyki społecznej, cieszyła się ona wielką popularnością.

W połowie lat siedemdziesiątych forma ta przestała istnieć, ale mimo tego oferta BTZ PTTK, oparta na bazie o niższym standardzie, nadal relatywnie tańsza, budziła duże zainteresowanie. Malejącą stale ilość miejsc na polach namiotowych i campingach zastępowano kwatarami prywatnymi, domkami campingowymi i hotelami niższej kategorii.

Tego typu imprezy, przede wszystkim w Bułgarii, Rumunii i na Węgrzech w dalszym ciągu dominują o ofercie BTZ PTTK. W myśl zasady "Z PTTK najtaniej" corocznie przygotowuje się i realizuje kilkadziesiąt programów wyjazdowych, zróżnicowanych pod względem standardu usług, czasu trwania i środka lokomocji.

Biuro Turystyki Zagranicznej PTTK podejmuje stałe wysiłki mające na celu poszerzenie swej oferty, zwłaszcza o najróżniejsze formy turystyki kwalifikowanej. Ma ona bowiem stać się specjalnością Biura.

W 1981 roku powołano w BTZ PTTK odrębną komórkę organizacyjną. Jej zadaniem jest programowanie i realizacja tej właśnie formy wypoczynku. Sekcja turystyki kwalifikowanej prowadzi swą działalność dwukierunkowo: z jednej strony są to propozycje imprez różnych dziedzin turystyki kwalifikowanej - narciarstwo, wędrowniki górskie, kajakerstwo, kolarstwo, żeglarstwo, z drugiej zaś - realizacja konkretnych zamówień klubów specjalistycznych - speleologicznych, alpinistycznych, płetwonurków. Jednocześnie prowadzone są stałe działania, mające na celu realizację przyjazdowej turystyki kwalifikowanej, popularyzującej unikalne walory przyrodnicze i pamiątki kultury materialnej naszego kraju.

W chwili obecnej w skład Biura Turystyki Zagranicznej PTTK, prócz dyrekcji z siedzibą w Warszawie, wchodzi oddziały w Bydgoszczy, Chorzowie, Gdańsku, Krakowie, Lublinie, Poznaniu, Szczecinie, Warszawie i Wrocławiu. Sprzedaż usług Biura jest prowadzona również przez sieć Biur Obsługi Ruchu Turystycznego PTTK, w 1982 roku współpraca taka była prowadzona ze 165 BORT-ami, ich udział w sprzedaży wyniósł 70 %.

Biuro Turystyki Zagranicznej PTTK współpracuje z wieloma zagranicznymi biurami turystycznymi, aktualnie umowy w zakresie zagranicznej turystyki wyjazdowej są zawarte z kontrahentami Bułgarii /Balkantourist, Kooptourist, Pirin/, Czechosłowacji /Čedok, Slovakotourist, Rekrea/, NRD /Reisebüro, Jugendtourist/, Rumunii /Litoral, Carpati/ i Węgier /Ibusz, Siotur, Budapest-tourist, Express, Alfatourist, Komtourist/.

W okresie dwudziestopięcioletniej działalności za pośrednictwem Biura Turystyki Zagranicznej PTTK wyje-

chało łącznie ponad 1.350 tys. turystów - ponad 530 tys. osób uczestniczyło w imprezach zbiorowych, niemal 790 tys. w różnego rodzaju wyjazdach indywidualnych. Dominujące kierunki wyjazdów, zarówno grupowych, jak i indywidualnych to Węgry /330 tys. osób/, Bułgaria /328 tys. /, Czechosłowacja /298 tys. /, Do Jugosławii i krajów kapitalistycznych wyjechało 37 tys. osób.

Turystyką przyjazdową realizowaną za pośrednictwem Biura objęto w ciągu dwudziestu pięciu lat niemal 350 tys. osób. Największy udział w przyjazdach mieli turyści z Czechosłowacji i NRD /po 28 %/, turyści z Jugosławii i krajów kapitalistycznych stanowili około 11 % ogółu przyjazdów do Polski. Dla porównania podajmy jeszcze dwie liczby dotyczące 1958 roku, pierwszego roku działalności BTZ PTTK - wyjazdy 3.344 osoby, przyjazdy - 801 osób.

ODDZIAŁY BIURA TURYSTYKI ZAGRANICZNEJ PTTK

00-008	WARSZAWA, ul. Marszałkowska 124, tel. 266025, tlx 812407
85-110	BYDGOSZCZ, ul. Mostowa 5, tel. 227910, tlx 0562019
41-500	CHORZÓW, Woj. Park Kultury i Wypoczynku, Dom Turysty PTTK, tel. 410712, tlx 033455
80-827	GDĄSK, ul. Długa 45, tel. 314751, tlx 0512514
31-033	KRAKÓW, ul. Westerplatte 15/16, tel. 229566, tlx 0322210
20-137	LUBLIN, ul. M. Koryznowej 2b, tel. 777643, tlx 0642343
61-733	POZNAŃ, Stary Rynek 91, tel. 56964, tlx 0413539
50-106	WROCŁAW, Rynek Ratusz 11/12 tel. 445349, tlx 0712440
70-207	SZCZECIN, Plac Batorego 2 tel. 38230, tlx 0425115

NASZA ROZMOWA

Rozmawiamy z Michałem BUCHOLZEM, głównym specjalistą d/s turystyki kwalifikowanej w Biurze Turystyki Zagranicznej PTTK.

- Zaczniemy od historii. Jak doszło do powstania Sekcji Turystyki Kwalifikowanej w Biurze Turystyki Zagranicznej PTTK?

- Z tego, co wiem - zastrzegam, są to wiadomości nieudokumentowane - w różnych okresach istniały w strukturze Biura komórki zajmujące się, przynajmniej z nazwy, turystyką kwalifikowaną.

W 1980 roku oddolne parcie działaczy, żądających wręcz aby BTZ jako agenda Towarzystwa realizowało turystykę kwalifikowaną, spowodowało podjęcie przez X Zjazd Krajowy uchwały o rozwoju zagranicznej turystyki kwalifikowanej. Jej wynikiem było powołanie komórki organizacyjnej BTZ, która zajmuje się tylko i wyłącznie turystyką kwalifikowaną. Było to 16 listopada 1981 roku, w dzień po zakończeniu drugiej części Zjazdu. Datę pamiętam

dokładnie, tego bowiem dnia rozpocząłem pracę na obecnym stanowisku.

- Czym zajmuje się Sekcja Turystyki Kwalifikowanej ?

- Poszufladkujemy. Po pierwsze - realizuje dwa krańcowo różne rodzaje turystyki: wyjazdową i przyjazdową. Czy taki zakres zadań jest słuszny, to rzecz dyskusyjna, ale tak już jest, przynajmniej w chwili obecnej. Po drugie - zajmuje się programowaniem, organizowaniem i stwarzaniem możliwości uprawiania zagranicznej turystyki kwalifikowanej.

- Co rozumiesz pod pojęciem stwarzanie możliwości ?

- Przykładem są tak zwane grupy ekwiwalentowe, organizują je przecież sami uczestnicy, my stwarzamy im tylko możliwości.

Na czym polega taka forma ?

- Narodowy Bank Polski dopuścił w bieżącym roku możliwość realizacji tak zwanych wyjazdów bezświadczonych do krajów socjalistycznych. Po spełnieniu określonych warunków klient może uzyskać gotówkowy ekwiwalent na wyżywienie w wysokości równej kieszonkowemu obowiązującemu przy wyjeździe do danego kraju. Kwota ta obciąża dwuletni limit przydziału. Mieliśmy wiele zgłoszeń na tego typu imprezy od PTTK-owskich kół i klubów, zrealizowaliśmy wyjazdy dla ok. 2 tys. osób.

- Czy przewidujecie kontynuację takiej formy, bardzo praktycznej dla wyjazdów turystyki kwalifikowanej ?

- Czynimy starania, w przyszłym roku chcielibyśmy zrealizować wyjazdy dla około 6-7 tysięcy turystów, oczywiście przy niezbędnych korektach zasad wyjazdów.

- Powróćmy do programowania i realizacji zagranicznej turystyki kwalifikowanej. Sekcja realizuje zasadniczo dwa typy wyjazdów: trasy typowe dla konkretnych dziedzin turystyki i imprezy nietypowe, realizowane na konkretne zlecenie klubów.

- Tu od razu uwaga - ilość imprez zleczanych jest zdecydowanie większa, stanowi 75 - 80 % wszystkich imprez realizowanych przez nas, uważam, że jest to zjawisko prawidłowe. Podkreślę jeszcze, że imprezy zlecone - to osobne opracowywanie każdej grupy. W tym roku takich grup zrealizowaliśmy około 220.

- Jakie są najbardziej typowe zlecenia ?

- Pieszę wędrowki w górach Bułgarii. Tu wspomnę, że oferowaliśmy w tym roku również dwie trasy typowe w górach Bułgarii. Wiele jest zleceń grup specjalistycznych - płetwonurków, alpinistów, grup motorowych czy kajakowych.

- A najbardziej oryginalne ?

- Dla mnie osobiście oryginalnym pomysłem był wyjazd Krakowskiego Klubu Tatarnictwa Jaskiniowego do jaskiń węgierskich, inne ciekawsze to imprezy płetwonurków, czy też wyjazd kajakarzy na rzekę Ciszę.

- Powróćmy jeszcze do propozycji tras typowych.

- Prócz wspomnianej już Bułgarii w lecie realizowaliśmy górskie szlaki wędrowne w Czechosłowacji. Mieliśmy również kilka propozycji, na przykład dla kolarzy, których z uwagi na brak zainteresowania, nie uruchomiliśmy.

- Co jest przyczyną niewykorzystania miejsc na trasach typowych ?

- Czyba niestety ciągle zła informacja. Nasze propozycje docierają do wszystkich komisji Zarządów Wojewódzkich, one też winny kolportować je w swych środowiskach. Pominę oczywistą strukturę Biura, ale za to przypomnę o Biurach Obsługi Ruchu Turystycznego PTTK realizujących akwizycję usług BTZ, które pełną naszą informację posiadają. Nasz klient powinien być obsługiwany przez każdą placówkę PTTK realizującą sprzedaż usług zagranicznych. W 1983 roku placówek takich było ponad 160.

- Jak oceniasz, oczywiście według dzisiejszego stanu, sezon 1983 roku ?

- Za naszym pośrednictwem wyjechało łącznie około 300 grup, to znaczy około 7,5 tysiąca osób. Główne kierunki wyjazdów, to Węgry, Bułgaria, Czechosłowacja i Rumunia. Jeśliby klasyfikować według dyscyplin turystyki, przeważały wędrowne grupy górskie, grupy trampingowo-trekinowe i narciarskie /dotyczy to oczywiście zimy 1983 roku/. Udział innych dyscyplin był mniejszy, ale wynika to również z ilości uprawiających je turystów. Realizowaliśmy również organizowane przez kluby PTTK wyprawy, łącznie dla 500 osób. Przeważały wyprawy do krajów Europy i Azji,

po jednej wyprawie zrealizowaliśmy do Meksyku, Peru i na Filipiny. Tą ostatnią, organizowaną przez Akademicki Klub Płetwonurków z Krakowa, uważam zresztą za najciekawszą i najbogatszą programowo. Nasze przyjęcia turystów zagranicznych były w tym roku skromne, około 100 kolarzy z RFN podróżowało za naszym pośrednictwem po Warmii i Mazurach.

- Ale te 7,5 tysiąca osób "wyjechanych" za pośrednictwem sekcji to poniżej 10 % wyjazdów BTZ-u. Gdzie jest to "biuro turystyki kwalifikowanej" PTTK ?

- Tu występuje konflikt interesów Turystyka kwalifikowana nie daje możliwości zarobkowania, przynajmniej przy tych rozmiarach naszej komórki. Nasze imprezy są marżowane w wysokości co najwyżej 5 % i jest to tylko pokrycie własnych nakładów ! W związku z tym muszą istnieć określone proporcje pomiędzy turystyką komercyjną a kwalifikowaną, wynikające z faktu, że Biuro musi zarabiać. Graniczna wartość wynosi, moim zdaniem, około 15 % turystyki kwalifikowanej. Oznacza to, że zwiększając ilościowo turystykę kwalifikowaną musimy zwiększać również turystykę komercyjną.

- Zmieńmy nieco temat. Jaka jest prawda o przyjazdowej turystyce kwalifikowanej ?

- Problem jest złożony. Maksymalnie upraszczając: zainteresowanie tego typu turystyką istnieje głównie w krajach zachodnich. Z kolei turysta zachodni wymaga określonego standardu usług, nie chodzi tu zresztą o kategorię hotelu, ale o sprawy na pozór drobne - ciepła woda, wino czy nawet wodę do posiłku. Tych spraw nie jesteśmy jeszcze w stanie zapewnić. Naszą sztandarową propozycją na 1984 rok jest "Foto-Safari". Propozycja jest chyba trafna, spotykamy się z dużym zainteresowaniem zagranicznych biur podróży, w październiku organizujemy dla ich przedstawicieli "study-tour", otrzymujemy już potwierdzenia udziału, m.in. z Francji. Drugą interesującą ofertą jest turystyka wędkarska. Mamy konkretne propozycje, omawiamy je z potencjalnymi kontrahentami, spotykając się z zainteresowaniem. Te oferty już się sprzedają. 1984 rok będzie, mam nadzieję, przełomowy.

- Czy w ofertach dla turystyki przyjazdowej wykorzystujecie bazę Towarzystwa ?

- Nie, bo się nie da. Po pierwsze - w regionach, na które jest potencjalne zapotrzebowanie - bazy tej praktycznie nie ma, po drugie - jeśli nawet jest, nie jest w stanie realizować życzeń klientów. Przykład - bardzo proszę - Ruciane Nida. Chcesz inny banalny przykład: wędkarze chcą śniadanie o 4-tej rano - nasze obiekty nie są w stanie zrealizować takiego zamówienia. Chciałbym przy tym podkreślić, że te problemy dotyczą nie tylko bazy PTTK-owskiej.

- Wróćmy jeszcze do ofert dla turystyki przyjazdowej. Czy nie uważasz, że brak wam pomysłów ?

- Tak. Powtarzamy to stale każdemu działaczowi, każdemu niemal napotkanemu członkowi Towarzystwa : masz pomysł - napisz, przyjdź, powiedz. My nie mamy monopolu na pomysły - chcemy pomysłów ! Oczywiście nie zagwarantujemy realizacji każdej propozycji, jest to choćby kwestia zapotrzebowania i chłonności rynku zagranicznego. Na marginesie - ciekawe, że różne kręgi turystów mają wręcz rewelacyjne koncepcje, jeśli chodzi o wyjazdy zagraniczne.

- Już na zakończenie - dążymy do tego, żeby pracownikami PTTK byli ludzie, którzy problematykę turystyki znają nie tylko z opowiadań i dokumentów.

- Uważam, że u nas nie jest tak źle. Moją specjalnością jest turystyka górską, czynnie uprawiam również żeglarstwo. Kierownikiem sekcji jest specjalista od turystyki trampingowo-treningowej, zresztą pomysłodawca i realizator wielu takich imprez, jedna z naszych "sekcyjnych" koleżanek uprawia płetwonurkowanie. A razem jest nas cztery osoby.

- Dziękujemy i już zapraszamy się na rozmowę jesienią 1986 roku, na pierwszy poważny jubileusz Sekcji.

- Dziękuję ... i zapraszam, ale tak naprawdę o potrzebie istnienia i osiągnięciach sekcji chciałbym rozmawiać najwcześniej za parę lat.

NA WARSZTACIE KOMISJI SPOŁECZNYCH

XIII Centralny Zlot Aktywu Krajoznawczego PTTK odbył się w Chorzowie w dniach 22-28 sierpnia b. r. W Zlocie uczestniczyły reprezentacje 32 województw, łącznie około 150 osób. Przed Zlotem zespoły opracowały prace krajoznawcze, w większości poświęcone je - okazjonalnie - echem 300 rocznicy odsieczy wiedeńskiej na terenach własnego regionu - dokumentom, pamiątkom, legendom. Rocznicą była jednym z wiodących tematów CZAK-u - przez tereny województwa katowickiego przechodziły bowiem główne siły wojsk Jana III Sobieskiego w drodze pod Wiedeń.

W ramach centralnych imprez CZAK-u uczestnicy brali udział w tematycznych wycieczkach krajoznawczych. Zagadnieniom regionalnym poświęcono referaty:

- polskie szkolnictwo mniejszościowe na niemieckich terenach Górnego Śląska w okresie przed 1939 rokiem,
- Szlak Husarii Polskiej,
- Degradacja środowiska naturalnego w województwie katowickim.

Podczas CZAK-u podniesiono interesującą inicjatywę wiążącą się z tematem jednego z wygłoszonych referatów. Propozycja obejmuje utworzenie krajoznawczego szlaku turystycznego "Polskie szkoły mniejszościowe na Śląsku Opolskim". Z koncepcją szlaku wiąże się inicjatywa uczczenia pamięci polskich dzieci w szkole w Kucobach k. Oleśna. Inicjatywa ta została zaakceptowana przez władze Towarzystwa.

W czasie tradycyjnego spotkania Komisji Krajoznawczej ZG PTTK z uczestnikami CZAK przedyskutowano cele i zadania planowanej na najbliższe lata inwentaryzacji krajoznawczej Polski oraz zapoczątkowano dyskusję nad stanem wydawnictw turystyczno-krajoznawczych i potrzebami w tej dziedzinie. Zaapelowano o nadanie tej sprawie powszechnego charakteru w Towarzystwie i nadsyłanie do Rady Programowej ZG PTTK d/s wydawnictw swych opinii i wniosków.

Aktywizacja kół i klubów PTTK działających w środowisku miejsca zamieszkania i rozwijanie turystyki i krajoznawstwa wśród mieszkańców spółdzielczych osiedli mieszkaniowych są ważnymi celami Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego. Jedną z form realizacji tych zadań będzie ogólnopolski konkurs "O propozycję najlepszego osiedlowego koła-klubu PTTK", organizowany przez Zarząd Główny PTTK i Centralny Związek Spółdzielni Budownictwa Mieszkaniowego.

W konkursie uczestniczą koła i kluby PTTK działające w osiedlach mieszkaniowych, decyzyjnie o przystąpieniu do konkursu podejmuje Zarząd Koła czy Klubu.

Konkursowej ocenie podlegają:

- organizacja imprez turystyczno-krajoznawczych przez koła-kluby PTTK dla mieszkańców osiedla,
- objęcie działalnością turystyczną osiedlowego koła-klubu PTTK jak największej liczby mieszkańców, a zwłaszcza rodzin i seniorów, poprzez ich uczestnictwo w imprezach,
- prowadzenie wypożyczalni sprzętu turystycznego,
- propagowanie turystyki i tworzenie warunków do uprawiania jej różnych form przez mieszkańców osiedla,
- organizowanie poradni krajoznawczych i punktów informacji turystycznej,
- szkolenie osiedlowych organizatorów turystyki,
- dokumentowanie działalności koła-klubu PTTK poprzez prowadzenie kroniki.

Informacje na temat konkursu można uzyskać w Komisji Pracy PTTK w Osiedlach Mieszkaniowych ZG PTTK.

Centralny Związek Spółdzielni Budownictwa Mieszkaniowego i Zarząd Główny PTTK zapraszają dzieci do udziału w tradycyjnym już konkursie rysunkowym "Z mamą, tatą na wycieczce". Tegoroczny konkurs trwać będzie od 1 października 1983 roku do 31 marca 1984 roku. Założeniem konkursu jest popularyzacja turystyki rodzinnej, a jednocześnie wzbogacenie programowej działalności osiedlowych placówek społeczno-kulturalnych oraz ogniw PTTK, które obejmują patronat nad konkursem.

W konkursie mogą uczestniczyć wszystkie dzieci w wieku 6-15 lat, prace będą oceniane w trzech grupach wiekowych. Prace konkursowe mogą być wykonane dowolną techniką, minimalny format pracy 30 x 40 cm. Na odwrocie należy podać: tytuł pracy, imię, nazwisko, wiek i dokładny adres autora, nazwę i adres placówki kulturalno-wychowawczej oraz imię i nazwisko instruktora wychowania plastycznego, jeśli praca była wykonywana pod jego kierunkiem. Wstępna ocena zostanie dokonana przez instruktora wychowania plastycznego osiedlowej placówki kulturalno-wychowawczej lub szkoły - w porozumieniu z ogniwem PTTK - placówki te prześlą prace na adres Zarządu Głównego PTTK. Ogłoszenie wyników konkursu nastąpi do 31 maja 1984 roku.

Informacji udzielają: Dział Pracy Środowiskowej ZG PTTK i Zespół Społeczno-Wychowawczy CZSBM, tam też można uzyskać szczegółowy regulamin konkursu.

W dniach 9-11 września b. r. w Rzeszowie odbył się XXVI Ogólnopolski Zlot Przewodników Turystyki Pieszej PTTK. Uczestniczyło w nim ponad 300 przewodników z 42 województw. Obrady toczyły się w 5 zespołach problemowych:

- Tematyka historyczna w imprezach turystyki pieszej,
- Organizacja i metodyka szkolenia przewodników turystyki pieszej,
- Młodzieżowy przewodnik turystyki pieszej,
- Programowanie i realizacja imprez
- Działalność organizacyjna komisji i klubów turystyki pieszej.

Wnioski opracowane przez poszczególne zespoły problemowe będą służyć jako wytyczne do dalszej pracy ogniw turystyki pieszej PTTK wszystkich szczebli.

W Rowach k. Ustki odbył się w dniach 16-18 września b. r. V Ogólnopolski Turniej Oddziałów Zakładowych PTTK. Impreza miała na celu; poza współzawodnictwem w ramach Turnieju, wzajemną wymianę doświadczeń pomiędzy oddziałami PTTK z zakładów przemysłowych różnych resortów branżowych.

Do współzawodnictwa przystąpiło 28 oddziałów z dużych zakładów pracy. W ramach Turnieju drużyny klasyfikowano w następujących konkurencjach:

- kajakowy tor przeszkód,
- quiz wiedzy turystycznej,
- marsz na orientację,
- blok rekreacyjny.

A oto zwycięzcy Turnieju:

I miejsce - Kombinat PZL "Hydra" - Wrocław
II miejsce - Fabryka Samochodów Rolniczych "Tarpan" - Poznań

III miejsce - Lokomotywnia - Szczecinek

IV miejsce - Zakłady Naprawcze Taboru Kolejowego - Stargard Szczeciński

V miejsce - Zakłady Chemiczne "Zachem" - Bydgoszcz

Podczas Turnieju odbyło się plenarne posiedzenie Komisji Kół i Oddziałów Zakładowych ZG PTTK. Poruszono na nim szereg istotnych problemów dotyczących współpracy zakładowych ogniw PTTK z pionami gospodarki narodowej oraz służbami socjalnymi w zakładach. Omówiono również projekt uchwały Prezydium ZG PTTK w sprawie zasad gospodarki finansowej kół i klubów PTTK.

W Chodzieży w dniach 16-18 września b. r. odbyło się Forum Publicystów Krajoznawczych zorganizowane przez Wielkopolski Klub Publicystów Krajoznawczych PTTK i Komisję Krajoznawczą ZG PTTK. Uczestniczyli w nim autorzy publikacji krajoznawczych, wywodzący się ze środowiska PTTK, a także przedstawiciele zainteresowanych wydawnictw.

Celem Forum była ocena dotychczasowego dorobku w dziedzinie wydawnictw turystycznych oraz wymiana doświadczeń i doskonalenia warsztatu twórczego publicystów krajoznawczych. Zebrani zapoznali się z referatami o roli, jaką spełniają wydawnictwa krajoznawczo-turystyczne w krajoznawczym programie turystyki, a także bardziej warsztatowego - o formie i treściach przewodników krajoznawczych.

Rozpatrzono również możliwości współpracy pod patronatem PTTK.

W ramach programu krajoznawczego odbyła się wycieczka szlakiem Wału Pomorskiego.

NOWOŚCI WYDAWNICZE

Pragniemy zasignalizować nowe pozycje wydawnictwa "Sport i Turystyka", które są już dostępne w księgarniach.

Mały przewodnik po Polsce. Str. 408, nakł. 130.000 egz., cena 200,- zł.

Jest to trzecie wydanie popularnego przewodnika po Polsce. Zawiera ono opisy 22 tras turystycznych i ponad 500 miejscowości, obiektów fizjograficznych i okręgów przemysłowych. Skorowidz zawiera m.in. podstawowe wiadomości użytkowe dotyczące poszczególnych miejscowości. Całość ilustrowana mapkami tras, planami miast i rysunkami.

Julian Zinkow. Orle gniazda i krajobrazy jurajskie. Str. 383, nakł. 20.000 egz., cena 160,- zł.

Trzecie już wydanie przewodnika tego autora po terenach Jury Krakowsko-Częstochowskiej. Prócz części ogólnej /geografia, roślinność, świat zwierzęcy, zarys dziejów, zagospodarowanie turystyczne/, przewodnik zawiera szczegółowy opis głównych szlaków: Orlich Gniazd /Kraków - Częstochowa/, Warowni Jurajskich /Rudawa - Mstów/ i Jury Wieluńskiej /Częstochowa - Wieluń/. W tekście - 30 mapek szlaków, załącznik - mapa regionu.

Zbigniew Kowalewski, Janusz Kurczab. Na szczytach Himalajów. Str. 462, nakł. 25.000 egz., cena 520,- zł.

Pierwsze tego typu wydawnictwo w Polsce zawiera kompendium wiedzy o najwyższych górach świata - Himalajach i Karakorum. Autorzy szczegółowo omawiają historię zdobycia wszystkich szczytów powyżej 8 tys. metrów oraz wybranych - powyżej 7 tys. m. Oddzielny rozdział poświęcono działalności wypraw kobiecych. Książka jest uzupełniona wykazem szczytów 8 i 7-tysięcznych oraz nazwiskami ich zdobywców. Całość bogato ilustrowana zdjęciami i mapami.

NOWOŚCI WYDAWNICTWA PTTK "KRAJ"

Wydawnictwo PTTK "Kraj" oferuje pozycje z nowej serii wydawniczej - MAPY SZLAKOWE WODNYCH. Seria ta będzie przedstawiać najciekawsze szlaki wodne Polski. Dwustronne mapy w formie składanek zawierają, prócz charakterystyki szlaku, informacje turystyczno-krajoznawcze i kalendarz stałych imprez kajakowych. Mapy są przeznaczone zarówno dla turystów indywidualnych, jak i zorganizowanych grup.

1. Szlak wodny DUNAJEC - mapa turystyczna, nakł. 10.000 egz., cena 40,- zł

2. Szlak wodny KRUTYNIA - mapa turystyczna, nakł. 10.000 egz., cena 40,- zł

3. Szlak wodny BRDA - mapa turystyczna, nakł. 10.000 egz., cena 40,- zł

4. Szlak wodny DRWECA - mapa turystyczna, nakł. 10.000 egz., cena 40,- zł

Seria "BIBLIOTECZKA TURYSTY GÓRSKIEJ"

Zygmunt Kruczek. Charakterystyka i podstawowe informacje o górach świata.

Nakł. 10.000 egz., cena około 40,- zł. Charakterystyka wszystkich gór oraz podstawowe informacje o Europie. Pozycja jest przeznaczona dla turystów pragnących wzbogacić swoją wiedzę o górach.

Jerzy Gajewski. Zasady turystyki górskiej letniej i zimowej. Nakł. 10.000 egz., cena około 45,- zł.

Publikacja zawiera podstawowe informacje o zasadach uprawiania turystyki górskiej letniej i zimowej, m.in. wiadomości o sprzęcie turystycznym.

Tadeusz Niedźwiedź. Meteorologia górska i podstawowe informacje o klimacie polskich gór.

Nakł. 10.000 egz., cena około 30,- zł.

Publikacja zawiera podstawowe informacje o meteorologii górskiej i klimacie polskich gór. Przeznaczona dla turystów górskich pragnących rozszerzyć wiadomości o górach.

Janusz Kamocki. Etnografia polskich Karpat.

Nakł. 10.000 egz., cena około 30,- zł.

Publikacja zawiera podstawowe informacje o etnografii polskich Karpat. Zawiera mapę grup etnicznych oraz wiele ilustracji.

Jacek Kolbuszewski. Góry jako źródło inspiracji artystycznej. Nakł. 10.000 egz., cena około 30,- zł.

Podstawowe informacje o wpływie gór na twórczość artystyczną w zakresie literatury, malarstwa, rzeźby czy filmu. Przeznaczona dla turystów pragnących wzbogacić swoją wiedzę o sprawach związanych z górami.

Artur Rotter. Terenoznawstwo górskie i znakowanie górskich szlaków turystycznych.

Nakł. 10.000 egz., cena około 30,- zł.

Podstawowe wiadomości o zasadach orientacji w terenie górskim oraz systemie znakowania górskich szlaków turystycznych.

Bogumiła Balicka Andrasz, Adam Czarnowski. Krajoznawstwo i kultura w turystyce górskiej.

Nakł. 10.000 egz., cena około 30,- zł

Informacje o metodyce krajoznawczego poznania gór oraz o zagadnieniach związanych z kulturą turystyczną w górach.

Zygmunt Kruczek, Janusz Zdebski. Metodyka prowadzenia wycieczek i imprez górskich.

Nakł. 10.000 egz., cena około 35,- zł.

Pozycja zawiera podstawowe wiadomości o metodyce prowadzenia wycieczek górskich oraz o organizacji górskich imprez turystycznych.

Dla jednostek prowadzących działalność handlową Wydawnictwo udziela 21 % rabatu detalicznego od zamówień większych niż 50 egz. Zamówienia te należy przesyłać na adres Wydawnictwa PTTK "Kraj", ul. Krakowskie Przedmieście 4/6, 00-950 Warszawa, skr. poczt. 121. Zamówienia mniejsze niż 50 egz. należy kierować do Przedsiębiorstwa Zaopatrzenia Handlu Detalicznego PTTK, ul. Św. Marka 22, 31-020 Kraków, które udziela 10,5 % rabatu.

